EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.7.24.
COM(2025) 423 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a tisztviselők személyzeti szabályzatának 77. cikke alapján

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a tisztviselők személyzeti szabályzatának 77. cikke alapján

JOGALAP

A legutóbb 2013-ban módosított[1] személyzeti szabályzat 77. cikke úgy rendelkezik, hogy a nyugdíjkorhatárról 2014. január 1-től kezdődően a Bizottság Európai Parlament és Tanács elé terjesztett jelentése alapján ötévente értékelést kell készíteni. A jelentés megvizsgálja különösen a tagállamok közszolgálati alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjkorhatár alakulását, valamint az intézmények tisztviselőinek várható élettartamát.

A társjogalkotók arról is határoztak, hogy adott esetben a Bizottság tegyen javaslatot arra, hogy a nyugdíjkorhatárt a jelentés következtetéseivel összhangban módosítsák, különös figyelmet fordítva a tagállamokban bekövetkezett fejleményekre.

Ez a jelentés a fent említett rendelkezést hajtja végre oly módon, hogy megvizsgálja a tagállamok közszolgálati alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjkorhatár alakulását, valamint az intézmények tisztviselőinek várható élettartamát 2019 és 2023 között.

1. A JELENTÉS HATÁLYA

A személyzeti szabályzat 77. cikke értelmében a tagállamok közszolgálati alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjkorhatár alakulását, valamint az intézmények tisztviselőinek várható élettartamát ötévente értékelni kell, így e jelentés ötéves referencia-időszaka 2019. január 1-től 2023. december 31-ig tartott[2].

A társjogalkotók a tárgyi hatályt úgy állapították meg, hogy az a tagállamok közszolgálati alkalmazottaira vonatkozó nyugdíjkorhatár alakulását, valamint az intézmények tisztviselői várható élettartamának alakulását egyaránt magába foglalja. Azt is megállapították továbbá, hogy a nyugdíjkorhatár módosítása lehetőségének mérlegelésekor a Bizottságnak külön figyelmet kell fordítania a tagállamokban bekövetkezett fejleményekre.

2. HÁTTÉR-INFORMÁCIÓK

2.1. Adatgyűjtés

Az Eurostat a személyzeti szabályzat 83. cikkével foglalkozó munkacsoport (a 83. cikk szerinti munkacsoport)[3] keretében a tagállami szakértőket éves adatszolgáltatásra kérte fel. E munkacsoport illetékes abban, hogy a személyzeti szabályzat XII. mellékletének

[1] Az Európai Parlament és a Tanács 1023/2013/EU, Euratom rendelete (2013. október 22.).

[2] Általában 2019-ből származó adatokat használt fel. Ha azonban azok nem álltak rendelkezésre, 2018. évi adatokat használt.

[3] A 83. cikk szerinti munkacsoport olyan szakértői csoport, amely a tagállamok kormányainak statisztikai hivatalait és a Bizottság ESTAT-ját foglalja magában.

végrehajtásával kapcsolatos módszertannal összefüggő kérdéseket az Eurostattal együttműködve kezelje.

A jelentéstételi kötelezettségének teljesítése érdekében és az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének (3) bekezdésével összhangban az Európai Bizottság felkérte a 83. cikk szerinti munkacsoport tagállami küldötteit, hogy 2025 márciusáig nyújtsák be a közszolgálati nyugdíjrendszereikre vonatkozó adatokat és erősítsék meg azok megbízhatóságát. Ez különösen a referencia-időszak során alkalmazandó nyugdíjkorhatárra és a nyugdíjrendszerek működésének egyéb modalitásaira vonatkozott.

2.2. Módszertani szempontok

A nyugellátás tagállamok közötti összehasonlítása csak bizonyos mértékig lehetséges, mivel a nyugdíjrendszerek között strukturális különbségek állnak fenn. Előfordulhat főként az, hogy a tagállamok központi szolgálatainál a tisztviselőkre vonatkozó nyugdíjrendszerek nem ugyanazokra a populációkra terjednek ki, pl. a tagállami rendszerek a központi kormányzati tisztviselőket, a közszférában dolgozó valamennyi tisztviselőt magukban foglalhatják, vagy akár a teljes dolgozó népességet, a központi kormányzatokban dolgozó köztisztviselőkkel együtt.

Egyes nemzeti rendszerek ráadásul felosztó-kirovó rendszerek (azaz amelyekben a dolgozó népesség által fizetett nyugdíjjárulékokat a már nyugdíjban lévők között osztják fel), szemben a várományfedezeti rendszerekkel (amelyekben a munkavállalók a saját jövőbeli nyugdíjukhoz járulnak hozzá). Ezenfelül bizonyos nemzeti rendszerek az egyes nemekre eltérő nyugdíjkorhatárt állapítanak meg.

Az uniós bíróságok ítélkezési gyakorlata[4] is megerősítette, hogy az uniós tisztviselőkre vonatkozó nyugdíjrendszer (PSEO) meghatározott ellátásokat tartalmazó elméleti (virtuális) alap, amelyben a személyzet tagjainak járulékai finanszírozzák a járulékfizetők jövőbeli nyugdíját. A járulékok tulajdonképpen egy adott évben megszerzett nyugdíjjogosultságok költségét fedezik, és semmilyen módon nem kapcsolódnak az adott évi nyugdíjkiadásokhoz[5].

2.3. A rendes nyugdíjkorhatár meghatározása

A személyzeti szabályzat 77. cikke a nyugdíjkorhatárra vonatkozik, amelyet rendes nyugdíjkorhatárnak is neveznek. Ez a fogalom azt az életkort jelenti, amely életkorban az uniós munkatársak automatikusan, pénzügyi szankció nélkül nyugdíjba vonulnak. 2014. január 1-től a 2014-től felvett munkatársak esetében a rendes nyugdíjkorhatár 66 évre emelkedett. Az említett időpont előtt felvett munkatársakra átmeneti rendelkezések vonatkoznak.

A rendes nyugdíjkorhatártól két esetben lehet eltérni:

- Először is, a személyzet tagjai kérhetik korai nyugdíjba vonulásukat, azaz a rendes nyugdíjkorhatár elérése előtti nyugdíjazásukat. 2014. január 1-től a korai nyugdíjba vonulás korhatárát 58 évre emelték a személyzet valamennyi tagja esetében. A korai nyugdíjba vonulás mindig jelentős pénzügyi szankcióval jár[6].
- Másodszor, a személyzet tagjai saját kérésükre és ha a kinevezésre jogosult hatóság a szolgálat érdekében azt indokoltnak tartja, 67 éves korukig folytathatják

[4] Lásd például az F-105/05. sz., Wils kontra Parlament ügyben hozott ítélet 85. pontját és a T-439/09. sz., Purvis kontra Parlament ügyben hozott ítélet 45. pontját.

[5] A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a személyzeti szabályzat XII. mellékletéről, COM(2018) 829 final.

[6] A személyzeti szabályzat VIII. mellékletének 9. cikke értelmében a nyugdíj összege 3,5 %-kal csökken a tényleges nyugdíjba vonulás és a nyugdíjkorhatár közötti minden évnyi eltérés után.

a munkát. Kivételes esetben a személyzet tagja 70 éves koráig is dolgozhat, amely esetben automatikusan nyugdíjazni kell azon hónap utolsó napján, amelyben az említett kort betölti.

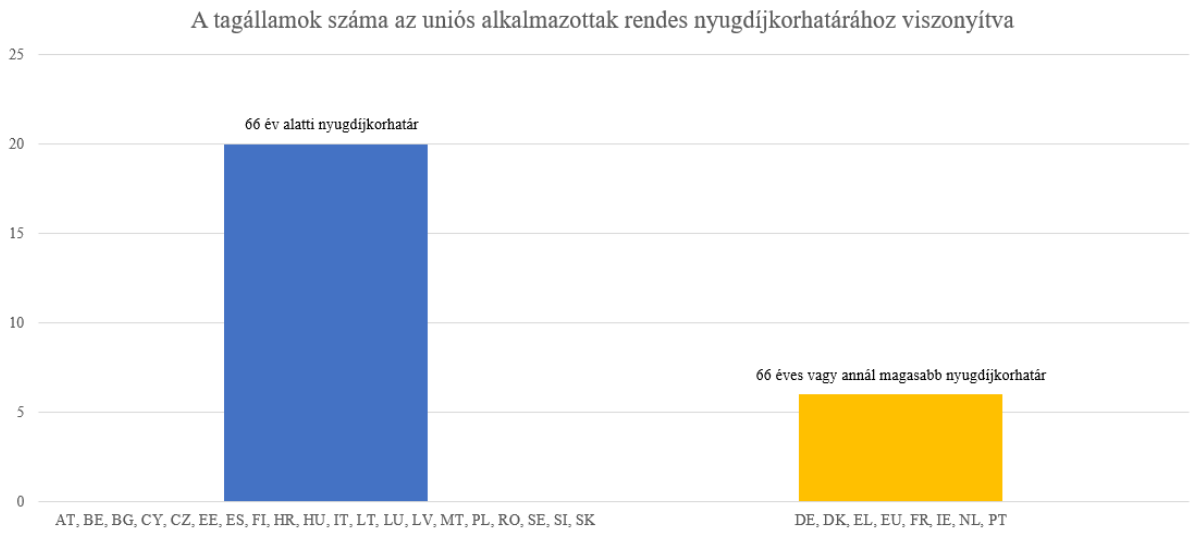
A fentiek alapján a tagállamok többsége a 83. cikk szerinti munkacsoport keretében benyújtotta a rendes nyugdíjkorhatárra, a minimális nyugdíjkorhatárra és a maximális nyugdíjkorhatárra vonatkozó megfelelő adatokat.

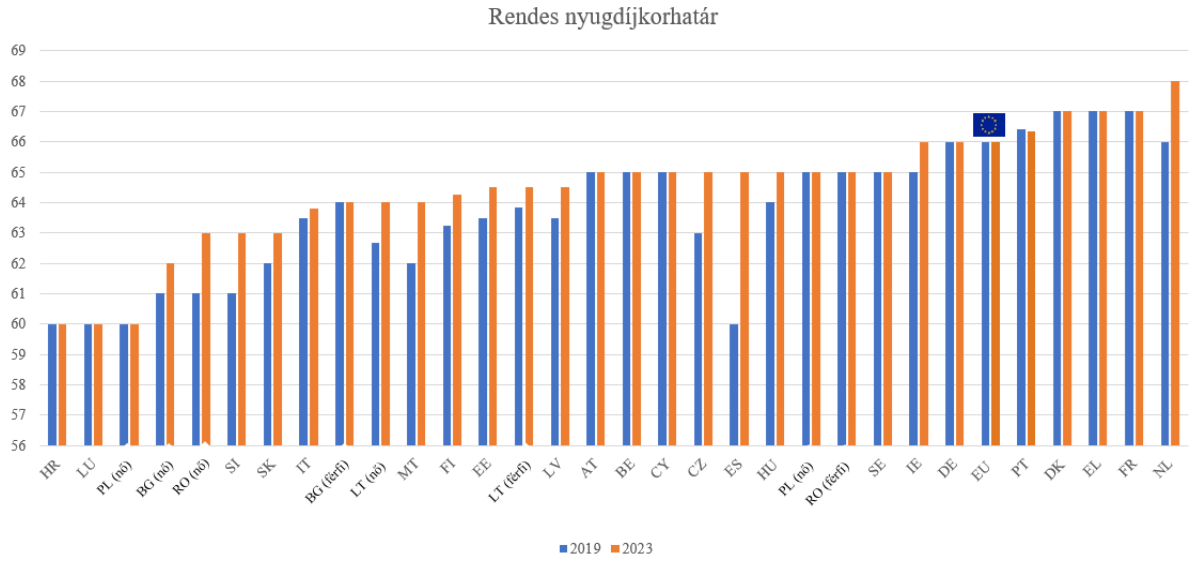
3. A TAGÁLLAMOK KÖZPONTI SZOLGÁLATAINÁL DOLGOZÓ KÖZTISZTVISELŐKRE VONATKOZÓ NYUGDÍJKORHATÁR ALAKULÁSA

Az alábbi ábra a tagállamok központi közszolgálatainál dolgozó tisztviselőkre vonatkozó rendes nyugdíjkorhatárt, minimális nyugdíjkorhatárt és maximális nyugdíjkorhatárt szemlélteti. A táblázatban nem vagy csak egy évre vonatkozóan említett tagállamok vagy nem szolgáltattak adatot az Eurostatnak, vagy nem rendelkeznek minimális vagy maximális nyugdíjkorhatárral[7].

[7] Ha nem álltak rendelkezésre adatok, és ha lehetséges volt, a vonatkozó nemzeti jogszabályokat értékelték.

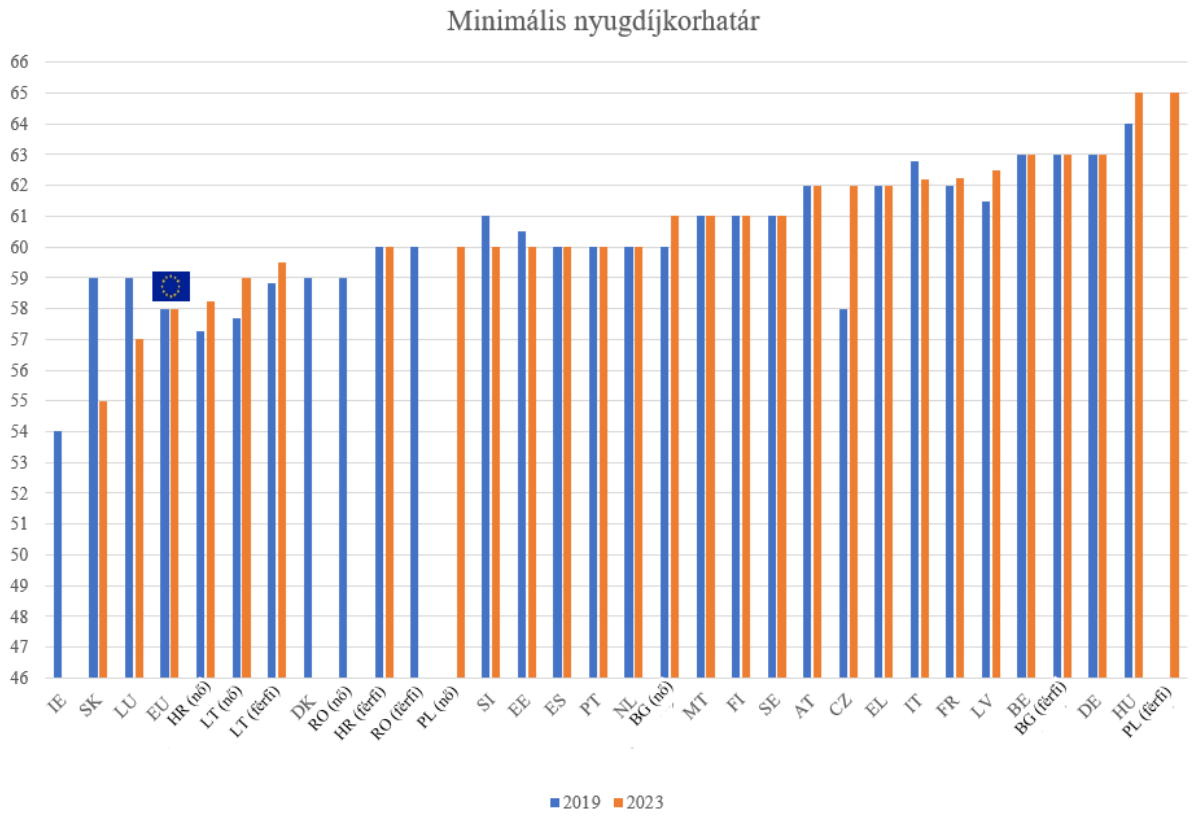
3.1. Rendes nyugdíjkorhatár a tagállamok központi közszolgálatainál

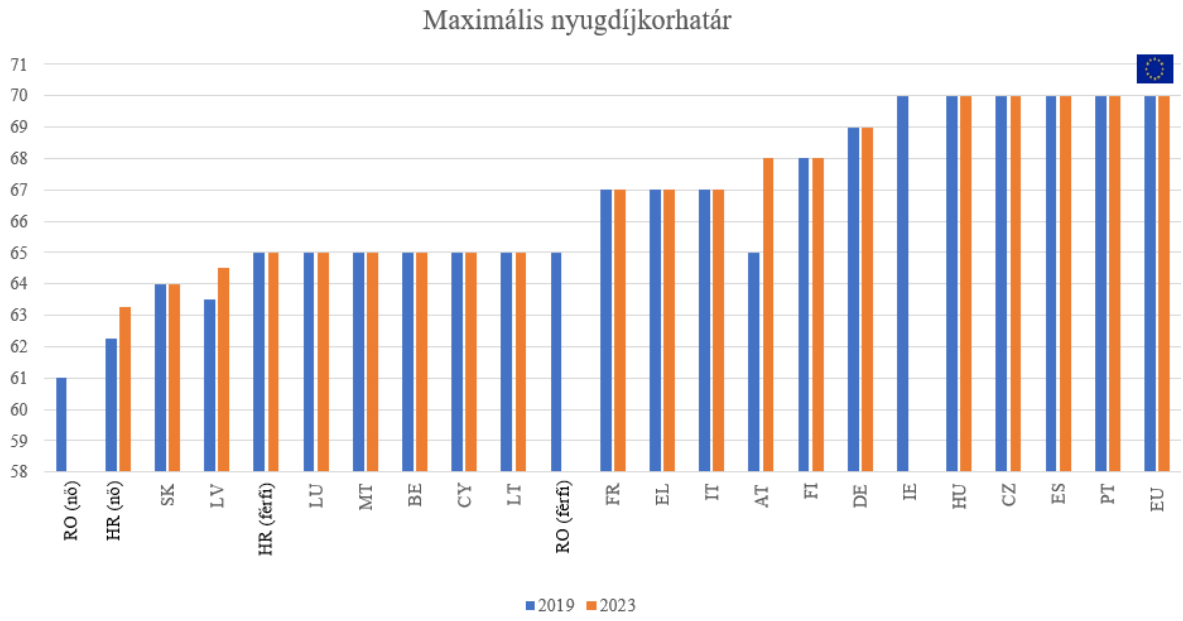
** Olaszország esetében a hatóságok megerősítették, hogy az adatokat átlagként számítják ki, mivel Olaszország eltérő modalitásokkal rendelkezik a nyugdíjakhoz való hozzáférés tekintetében. Franciaország esetében a hatóságok megerősítették, hogy az „âge d'annulation de la décote" (67 év) az az életkor, amikor egy személy anélkül nyugdíjba vonulhat, hogy nyugdíjának összege szankciót szenvedne el, még akkor is, ha nem fizetett járulékot az előírt számú évig. Ebben a korban a nyugdíjat automatikusan a teljes összeggel számítják ki, függetlenül az igazolt évek számától.*

3.2. Minimális nyugdíjkorhatár

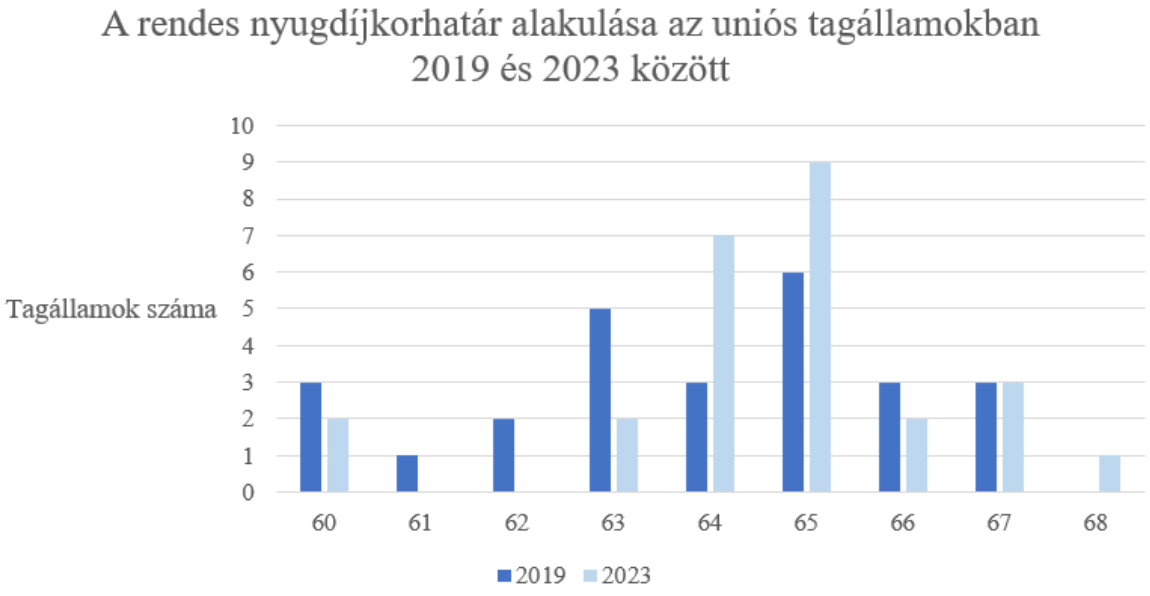

Amint az a 2.3. szakaszban szerepel, az uniós intézményekben a korai nyugdíjba vonulás mindig jelentős pénzügyi szankcióval jár, mivel a kapcsolódó nyugdíjjogosultságok 3,5 %-kal csökkennek a tényleges nyugdíjba vonulás és a nyugdíjkorhatár közötti minden évnyi eltérés után. Egy 58 éves korban nyugdíjba vonuló alkalmazott bruttó nyugdíjjogosultsága lényegében 28 %-kal csökken. Összehasonlításképpen, hét olyan tagállam közszolgálata esetében, ahol a minimális nyugdíjkorhatár 58 évnél magasabb, a korai nyugdíjba vonulás nem jár szankcióval.

3.3. Maximális nyugdíjkorhatár

3.4. A tagállami közszolgálatok személyzetére vonatkozó nyugdíjkorhatár alakulásának értékelése

** A nők és férfiak esetében differenciált nyugdíjkorhatárral rendelkező országok esetében a fenti táblázat a legnagyobb értéket tartalmazza. Azokban az országokban, ahol a rendes nyugdíjkorhatár tizedesjegyeket tartalmaz, a legközelebbi egész számra történő kerekítést alkalmaztunk.*

A fenti ábra az uniós tagállamok központi kormányzatában dolgozó tisztviselőkre vonatkozó minimális, rendes és maximális nyugdíjkorhatár alakulását mutatja 2019 és 2023 között.

Eltérés figyelhető meg, mivel egyes tagállamok közszolgálati szférájában nincs minimális vagy maximális nyugdíjkorhatár, míg más tagállamokban nincs különbség a központi szolgálatok tisztviselőire vonatkozó maximális nyugdíjkorhatár és rendes nyugdíjkorhatár között.

Ennek figyelembevételével, bár ez az adatgyűjtés hasznos információkat tartalmaz a tagállamok közszolgálatainál alkalmazott nyugdíjkorhatárokkal kapcsolatban, az esetleges összehasonlításokat óvatosan kell kezelni.

A 2019-es értékelés azt mutatta, hogy négy olyan tagállami közszolgálat volt, amely esetében a rendes nyugdíjkorhatár az uniós személyzetre vonatkozó 66 éves rendes nyugdíjkorhatárnál magasabb volt, és hogy a rendes nyugdíjkorhatár az összes tagállam közszolgálata esetében 60–67 év között mozgott.

A 2023-as értékelés azt mutatja, hogy öt olyan tagállami közszolgálat volt, amelyben a rendes nyugdíjkorhatár az uniós személyzetre vonatkozó rendes nyugdíjkorhatárnál magasabb volt, és hogy a rendes nyugdíjkorhatár az összes tagállam közszolgálata esetében 60–68 év között mozgott.

A fentiek figyelembevételével a következő észrevételek fogalmazhatók meg:

- A személyi szabályzat 2014-es módosítása óta a hivatali személyzetre vonatkozó, a személyzeti szabályzat 77. cikke szerinti rendes nyugdíjkorhatár a tagállamok központi közszolgálataira vonatkozó nyugdíjkorhatárokkal összevetve a legmagasabbak közé tartozik.
- 2023-ban a válaszadó tagállamok közszolgálatainak 81 %-ában[8] a rendes nyugdíjkorhatár megegyezett az uniós személyzetre vonatkozó rendes nyugdíjkorhatárral vagy alacsonyabb volt annál.
- A referencia-időszak alatt a válaszadó tagállamok körében az átlagos rendes nyugdíjkorhatár kevesebb mint egy évvel emelkedett.
- Az uniós személyzetre vonatkozó rendes nyugdíjkorhatár 2004 és 2014 között lezajlott, 60 évről 66 évre történő emelését követően a tagállamok közszolgálataiban felzárkózási hatás volt megfigyelhető.
- A tagállamok közszolgálatai között a referencia-időszakban tartós különbségek mutatkoztak.
- Az uniós személyzetre vonatkozó jelenlegi maximális nyugdíjkorhatár (70 év) megfelel a tagállamok központi közszolgálatainál alkalmazott legmagasabb korhatárnak.
- Az uniós személyzet minimális nyugdíjkorhatára a legalacsonyabbak között van. Ugyanakkor összehasonlításképpen, hét olyan tagállam közszolgálata esetében, ahol a minimális nyugdíjkorhatár 58 évnél magasabb, a korai nyugdíjba vonulás nem jár szankcióval[9].

[8] Írország nem válaszolt a 2025 márciusában indított írásbeli konzultációra. E számítás céljából az ír köztisztviselők rendes nyugdíjkorhatárát a közkiadásokkal, a nemzeti fejlesztési tervvel és a reformokkal foglalkozó ír minisztérium (Irish Department of Public Expenditure, NDP Delivery and Reform) hivatalos online forrásai alapján ellenőriztük, https://www.publicservicepensions.gov.ie/en/topic/retirement-ages-in-the-public-service/.

[9] 2014-től az uniós intézményekben a korai nyugdíjba vonulás mindig jelentős pénzügyi szankcióval jár, mivel a kapcsolódó nyugdíjjogosultságok 3,5 %-kal csökkennek a tényleges nyugdíjba vonulás és a nyugdíjkorhatár közötti minden évnyi eltérés után.

4. AZ INTÉZMÉNYEK KÖZTISZTVISELŐI KÖRÉBEN VÁRHATÓ ÉLETTARTAM ALAKULÁSA

Az uniós intézmények személyzetére vonatkozó várható élettartam alakulásának értékelése a személyzeti szabályzat XII. mellékletében meghatározott demográfiai paramétereken alapul. Ugyanezeket a paramétereket használják az uniós tisztviselők nyugdíjrendszerének évenként és ötévenként elvégzett biztosításmatematikai értékeléséhez.

Az Eurostat évente gyűjti ezeket a demográfiai paramétereket a rendszerben résztvevők – aktív szolgálatban lévő személyzet és nyugdíjasok – populációjára vonatkozó megfigyelések alapján. Ezeket az információkat azoktól az intézményektől és ügynökségektől kapja, amelyek személyzete tagja a nyugdíjrendszernek.

A 2023. évi élettartam-táblázat olyan, a várható élettartamot tartalmazó táblázat[10], amely az uniós tisztviselők nyugdíjrendszere valamennyi tagja mortalitásának hosszú távú, életkor és nem szerinti megfigyelésére épül. Az uniós tisztviselők nyugdíjrendszerének értékeléséhez használt élettartam-táblázatokat ötévente kell frissíteni[11], hogy a legfrissebb halandósági tapasztalatokat tükrözzék.

4.1. Módszertani szempontok

Az Eurostat mind 2023-ra, mind pedig 2018-ra vonatkozóan a várható élettartam-táblázatokat – a 2019. évi, illetve a 2023. évi uniós élettartam-táblázatokat – használta az uniós tisztviselők nyugdíjrendszerének ötéves értékeléséhez. Mindkét élettartam-táblázatot a személyzeti szabályzat XII. melléklete 13. cikkének (2) bekezdése alapján kijelölt, független külső biztosításmatematikusok két különböző társasága vizsgálta felül és hagyta jóvá.

A várható élettartam-táblázatok a nem, az életkor és a vizsgált év alapján egyaránt faktorálják a halálozási rátákat. E táblázatok számításba veszik a halandóságban a jövőben várhatóan bekövetkező változásokat oly módon, hogy egy meghatározott populáció esetében annak teljes élettartama során a halandóság megfigyelt és előre jelzett változásait figyelembe veszik. Például 2023-ban a 65 éves korban várható élettartam a 2023-ban a 65 éves életkornál megfigyelt halálozási ráta, a 2024-ben a 66 éves életkorra előrejelzett halálozási ráta, 2025-ben a 67 éves életkorra előrejelzett halálozási ráta – és így tovább – alapján frissülne, ami így előre jelezné a halandóságban a jövőben bekövetkező változásokat.

Ezzel szemben az időszaki élettartam-táblázatok egyetlen év (vagy évcsoport) halálozási rátáját használják, és azt feltételezik, hogy e ráták az adott személy hátralévő életében végig érvényesek maradnak. Ez azt jelenti, hogy a halálozási ráták későbbi változásait nem veszik figyelembe. Az időszaki élettartam-táblázat tehát azon további évek átlagos száma, ahány évet az adott személy élne, ha az adott területre és időszakra vonatkozó életkor-specifikus halálozási ráta vonatkozna rá élete hátralévő részében. Ezek a táblázatok figyelembe veszik, hogy a halálozási ráta az idősebb személy esetében átlagosan nagyobb, de nem veszik figyelembe, hogy a halálozási ráta idővel változik. Ebben az esetben a jövőbeli halálozási ráta a feltételezések szerint pontosan megegyezik a ma megfigyelt halálozási rátával.

Az Eurostat által kidolgozott, 2023. évi várható uniós élettartam-táblázatok (EULT 2023) a várható élettartam folyamatos növekedésének 18 éves időtartam vonatkozásában megfigyelt tendenciáját tükrözik az uniós tisztviselők nyugdíjrendszere által érintett népesség halálozási

[10] A várható élettartam-táblázat olyan élettartam-táblázat, amely a jövőbeli előre jelzett halandóságot használja, nem pedig a jelenlegi vagy múltbeli halandóságot. Célja, hogy megbecsülje a várható élettartamot és a túlélési valószínűségeket azzal a feltételezéssel, hogy a halandóság az egészségügyi ellátás, az életszínvonal és a technológia fejlődése miatt általában javulni fog az idő előrehaladtával.

[11] A személyzeti szabályzat XII. mellékletének 9. cikke.

rátájának alakulása alapján. Ez a táblázat az uniós tisztviselők nyugdíjrendszerének tagjai körében megfigyelt mortalitási jelenségeken alapul: ez a megközelítés az uniós tisztviselők nyugdíjrendszere által érintett népesség mérete miatt lehetséges, és elkerüli az esetleges külső torzításokat, amelyek külső adatok felhasználása esetén fordulnának elő.

A várható élettartam-táblázat használata megfelel a bevált biztosításmatematikai gyakorlatnak. Míg a várható élettartam ilyen folyamatos növekedése nem biztos, ezeket a feltételezéseket használják a személyzet várható élettartamának meghatározására. Ez a várható élettartam tükröződik az uniós tisztviselők nyugdíjrendszeréből eredő kötelezettségben, amely alapján a nyugdíjjárulék mértékét évente kiigazítják annak biztosítása érdekében, hogy az uniós tisztviselők nyugdíjrendszere egyensúlyban legyen.

Végezetül a várható élettartam kiszámítása során az Eurostat módszertani megközelítése (amelyet a módszertant és az eredményeket jóváhagyó külső biztonságmatematikusok is osztottak) az volt, hogy a Covid19-világjárvány által érintett évek ne essenek túl nagy súllyal latba. Ez a megközelítés a legjobb biztosításmatematikai gyakorlatot tükrözi, és azzal a tagállamok is egyetértettek a 83. cikk szerinti munkacsoportban.

4.2. Az uniós tisztviselők 2019-as és 2023-as várható élettartamának összehasonlítása

A férfiak és nők halálozása eltérő, ezért mind a 2019. évi, mind a 2023. évi biztosításmatematikai élettartam-táblázatokat nemek és életkor szerint külön számítják ki.

Férfiak Nők

Életkor	Várható élettartam, 2019	Várható élettartam, 2023	A várható élettartam növekedése (2019 – 2023)
18	65,9	66,1	0,212
19	64,9	65,2	0,216
20	64,0	64,2	0,220
21	63,0	63,2	0,224
22	62,0	62,2	0,229
23	61,0	61,2	0,233
24	60,0	60,3	0,237
25	59,0	59,3	0,242
26	58,1	58,3	0,248
27	57,1	57,3	0,252
28	56,1	56,3	0,255
29	55,1	55,4	0,259
30	54,1	54,4	0,263
31	53,1	53,4	0,266
32	52,1	52,4	0,270
33	51,2	51,4	0,273
34	50,2	50,4	0,275
35	49,2	49,5	0,278
36	48,2	48,5	0,280
37	47,2	47,5	0,282
38	46,2	46,5	0,283
39	45,3	45,5	0,284
40	44,3	44,6	0,282
41	43,3	43,6	0,281
42	42,3	42,6	0,278
43	41,3	41,6	0,274

Életkor	Várható élettartam, 2019	Várható élettartam, 2023	A várható élettartam növekedése (2019 – 2023)
18	68,4	68,9	0,486
19	67,4	67,9	0,486
20	66,4	66,9	0,486
21	65,5	65,9	0,485
22	64,5	65,0	0,484
23	63,5	64,0	0,483
24	62,5	63,0	0,482
25	61,5	62,0	0,482
26	60,5	61,0	0,482
27	59,5	60,0	0,482
28	58,5	59,0	0,482
29	57,5	58,0	0,483
30	56,5	57,0	0,484
31	55,6	56,0	0,484
32	54,6	55,1	0,485
33	53,6	54,1	0,485
34	52,6	53,1	0,486
35	51,6	52,1	0,487
36	50,6	51,1	0,486
37	49,6	50,1	0,487
38	48,6	49,1	0,486
39	47,7	48,1	0,486
40	46,7	47,2	0,485
41	45,7	46,2	0,483
42	44,7	45,2	0,481
43	43,7	44,2	0,478

44	40,4	40,6	0,269
45	39,4	39,7	0,262
46	38,4	38,7	0,253
47	37,5	37,7	0,244
48	36,5	36,8	0,233
49	35,6	35,8	0,223
50	34,6	34,8	0,211
51	33,7	33,9	0,199
52	32,7	32,9	0,186
53	31,8	31,9	0,174
54	30,8	31,0	0,161
55	29,9	30,1	0,148
56	29,0	29,1	0,135
57	28,1	28,2	0,122
58	27,1	27,3	0,109
59	26,2	26,3	0,096
60	25,3	25,4	0,084
61	24,4	24,5	0,073
62	23,6	23,6	0,062
63	22,7	22,7	0,053
64	21,8	21,8	0,045
65	20,9	21,0	0,038
66	20,1	20,1	0,039

44	42,8	43,2	0,474
45	41,8	42,3	0,470
46	40,8	41,3	0,465
47	39,8	40,3	0,459
48	38,9	39,3	0,453
49	37,9	38,4	0,445
50	37,0	37,4	0,437
51	36,0	36,4	0,429
52	35,0	35,5	0,421
53	34,1	34,5	0,412
54	33,1	33,5	0,402
55	32,2	32,6	0,393
56	31,3	31,6	0,383
57	30,3	30,7	0,372
58	29,4	29,8	0,361
59	28,5	28,8	0,351
60	27,6	27,9	0,340
61	26,7	27,0	0,328
62	25,8	26,1	0,316
63	24,9	25,2	0,305
64	24,0	24,3	0,293
65	23,1	23,4	0,281
66	22,3	22,5	0,270

A személyzet aktív státuszú (18 és 66 év közötti[12]) tagjainak 2019-es és 2023-as várható élettartamának összevetése a várható élettartam korlátozott mértékű emelkedését mutatja.

A 2023-as élettartam-táblázat a férfiak esetében a várható élettartam igen korlátozott mértékű, a fiatalabb aktív korúak esetében 0,212 éves (2 hónap és 17 napos), a rendes nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 0,039 éves (14 napos) növekedését mutatja.

A 2023-as élettartam-táblázat a nők esetében a várható élettartam korlátozott mértékű, a fiatalabb aktív korúak esetében 0,486 éves (5 hónapos és 27 napos), a nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 0,270 éves (3 hónapos és 9 napos) növekedését mutatja.

Átlagosan az uniós élettartam-táblázat alakulása az intézmények személyzetének körében a várható élettartam igen korlátozott mértékű, fiatalabb korban 4 hónapos, a rendes nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 2 hónapos növekedését mutatja.

A várható élettartamra vonatkozó korábbi értékeléseket vizsgálva a 2018-as élettartam-táblázat a férfiak esetében a várható élettartam igen korlátozott mértékű, a fiatalabb aktív korúak esetében 0,078 éves (28 napos), a rendes nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 0,184 éves (2 hónapos és 7 napos) növekedését mutatta. A 2018-as élettartam-táblázat a nők esetében a várható élettartam korlátozott mértékű, a fiatalabb aktív korúak esetében 0,559 éves (6 hónapos és 24 napos), a nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 0,697 éves (8 hónapos és 14 napos) növekedését mutatta. Átlagosan az uniós élettartam-táblázat alakulása az intézmények személyzetének körében a várható élettartam korlátozott mértékű, fiatalabb korban 4 hónapos, a rendes nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 5 hónapos növekedését mutatja.

2014 és 2023 között a férfiak várható élettartama a fiatalabb aktív korúak esetében 0,29 évvel (3 hónappal és 16 nappal), a rendes nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 0,223 évvel (2

[12] Megjegyzendő, hogy a személyzeti szabályzat 52. cikke értelmében (ha a szolgálat érdekei indokolják) 67 éves korig és (kivételes jelleggel) 70 éves korig is lehet dolgozni.

hónappal és 21 nappal) nőtt. A nők várható élettartama a fiatalabb aktív korúak esetében 1,045 évvel (1 évvel és 16 nappal), a rendes nyugdíjkorhatárt betöltöttek esetében pedig 0,967 évvel (11 hónappal és 18 nappal) nőtt.

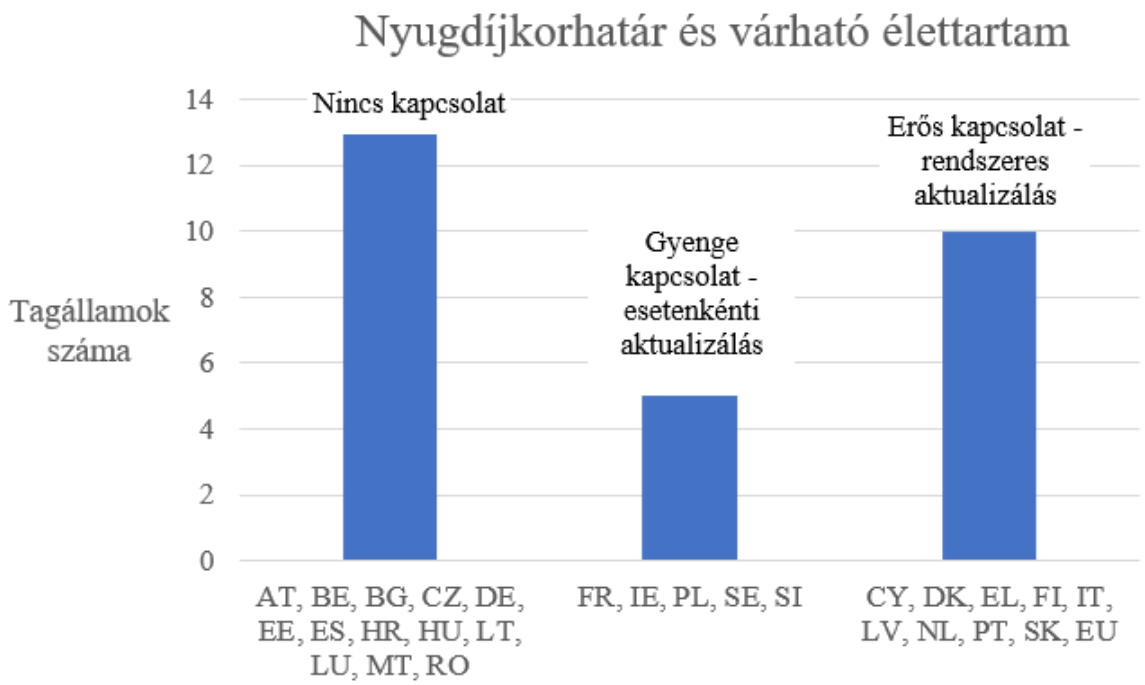
5. A TAGÁLLAMOKBAN BEKÖVETKEZETT FEJLEMÉNYEK

Az e jelentés 3. és 4. pontjában látható értékelés mellett a Bizottság a tagállamok nyugdíjrendszereiben bekövetkezett bizonyos fejleményeket is vizsgálta.

5.1. A nyugdíjkorhatár módosítása a várható élettartam alakulásának ismeretében

A legtöbb tagállamban a nyugdíjkorhatárt a várható élettartamban bekövetkezett fejleményekre figyelemmel rendszeresen vagy alkalmanként frissítik.

A válaszadó tagállamok által a 83. cikk szerinti munkacsoport keretében szolgáltatott információk alapján a tagállamok körében különböző módszereket sikerült azonosítani, amelyek révén a várható élettartam alakulásának figyelembevételével a nyugdíjkorhatár frissítésének gyakorlatát végzik.

5.2. A tagállamok nyugdíjrendszereiben megfigyelt fejlemények

A jelentés időbeli hatálya alatt jelentős események befolyásolták az EU nyugdíjrendszereit. A Covid19-világjárvány és az energiaválságok olyan időszakokhoz vezettek, amelyek példátlanul magas inflációt és alacsony gazdasági teljesítményt eredményeztek, veszélyeztetve számos uniós polgár gazdasági helyzetét. Ideiglenes intézkedések révén a tagállamok az indexálás javítására, a magasabb minimális nyugdíjszintekre és a kiszolgáltatott személyek védelmére összpontosítottak[13].

[13] Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság, A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024-es jelentés, 60. o.

A jelenlegi nemzeti jogszabályok szerint az elkövetkező évtizedekben számos tagállamban emelkedni fog a nyugdíjkorhatár. A legtöbb tagállamban azonban 2030-ra 66 évnél alacsonyabb lesz, és csak 2070-re éri el a 67 éves átlagértéket. Ez főként a férfiak és nők nyugdíjkorhatárának tervezett konvergenciájára vagy a várható élettartam jelentős növekedésére vezethető vissza[14]. A nyugdíjkorhatár ilyen tervezett emelése az elmúlt években elfogadott jogszabályokat tükrözi. Ehelyett a tagállamok jelenleg a nyugdíjkorhatár emeléséről és a korai nyugdíjba vonulásra vonatkozó szabályok szigorításáról a munkában maradást és a munka és a nyugdíjas élet összekapcsolását elősegítő ösztönzőkre helyezik át a hangsúlyt[15]. Néhány olyan esetben, amelyek rávilágítanak a fókusz ilyen irányú eltolódására, a tagállamok a nyugdíjkorhatár (terv szerint emelését) csökkentő reformokat vezettek be[16].

Végezetül a folyamatban lévő és a tervezett reformok megerősítik a fent kiemelt tendenciákat. Egyes tagállamok különösen az ellátások szintjének javítását tervezik, vagy lehetővé teszik a korengedményes nyugdíj és a munka kombinálását. Emellett egyes tagállamokban folyamatban van a szegénység csökkentésére irányuló intézkedések megvitatása, míg egyes tagállamokban továbbra is napirenden vannak a bónuszok és a rugalmasabb szabályok a hosszabb – többek között a nyugdíjkorhatáron túli – munkavégzés ösztönzésére[17].

KÖVETKEZTETÉS

(1) 2019 óta néhány tagállam megemelte a központi közigazgatásokban dolgozó tisztviselőikre vonatkozó rendes nyugdíjkorhatárt. Mégis 2023 végén a válaszadó tagállamok nagyjából 81 %-ában a rendes nyugdíjkorhatár megegyezett az uniós személyzetre vonatkozó, jogszabályban előírt 66 éves nyugdíjkorhatárral, vagy alacsonyabb volt annál.

(2) Az uniós élettartam-táblázatok alakulása az intézmények személyzetének körében a referencia-időszakban a várható élettartam igen korlátozott mértékű növekedését mutatja.

(3) Figyelembe véve a nemzeti központi közszolgálatoknál alkalmazott rendes nyugdíjkorhatár megfigyelt korlátozott változását és az uniós személyzet várható élettartamának igen korlátozott mértékű növekedését, az uniós személyzetre vonatkozó jelenlegi, 66 éves nyugdíjkorhatár indokoltnak minősül, és megfelel a tagállamok nemzeti közszolgálatainál alkalmazott legmagasabb korhatárnak.

(4) A fenti értékelést a tagállamokban bekövetkezett fejlemények elemzése is megerősíti. Az uniós személyzetre vonatkozó nyugdíjkorhatár a tagállami nemzeti nyugdíjrendszerekben érvényben lévő korhatárok között továbbra is a legmagasabbak között van, figyelembe véve a tervezett nyugdíjreformokat is. Emellett a közelmúlt fejleményei azt a tendenciát mutatják, hogy a nyugdíjkorhatár emelése helyett inkább

[14] Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság, A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024-as jelentés, 22–23. o.

[15] Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság, A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024-as jelentés, 61. o.

[16] Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság, A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024-as jelentés, 67. o.

[17] Európai Bizottság és a szociális védelemmel foglalkozó bizottság, A nyugdíjak megfelelőségéről szóló 2024-as jelentés, 72. o.

a hosszabb – többek között a nyugdíjkorhatáron túli – munkavállalás ösztönzésére, valamint a munka és a nyugdíjas élet összekapcsolására helyezik a hangsúlyt.

(5) Ezért a jelen fázisban nincs ok a személyzeti szabályzat 77. cikkében megállapított, jogszabályban előírt 66 éves nyugdíjkorhatár módosítására irányuló javaslat benyújtására.